
**ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРОЗИ В 7 КЛАСІ
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ
(НА МАТЕРІАЛІ ПОВІСТІ
ГРИГОРА ТЮТЮННИКА «КЛИМКО»)**

Кириленко Н. І., Маценко С. М.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-619-5-29>

ВСТУП

Актуальність теми дослідження полягає у спробі дослідити та систематизувати онлайн-джерела для використання на уроках української літератури під час вивчення прози у 7 класі Нової української школи (НУШ). адже сьогодні суспільство вимагає не лише технічної грамотності, а й здатності критично оцінювати отриману інформацію, чого можна досягти завдяки розвитку цифрових компетенцій учнів. Саме тому інноваційні технології в освіті стають засобом підвищення пізнавальної активності та розвитку аналітичних навичок, необхідних для сучасного світу. Упровадження інноваційних технологій в освітній процес покликане розширити можливості навчання, створити умови для доступу до знань та покращити якість освіти, забезпечуючи активну участь учнів та готуючи їх до викликів цифрового майбутнього.

Проблема використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на уроках української літератури цікавила багатьох дослідників, таких як: М. Гаврилюк, Н. Головченко, В. Дзьоба, А. Кіктенко, В. Кілочок, В. Лисенко, Т. Ломоносова, О. Орлова, О. Пехота, А. Романова, А. Савченко та інших.

Зазначимо, що добре спланований учителем урок та вміння працювати з інформаційно-комунікаційними технологіями є запорукою успішно проведеного уроку. Вчителям також слід звертати увагу на такі види діяльності, як перегляд (скрінкасти, відеоуроки тощо), слухання (аудіолекції, подкасти), читання (конспекти, презентації, інфографіка). Важливо залучати різні програми під час уроків, адже учні не повинні звикати до одного, а постійно розвиватися разом з учителем.

Слушною вбачаємо думку М. Гаврилук, яка відзначає, що «сучасний урок української мови та літератури не можна уявити у наш час без комп'ютерних технологій, які допомагають формувати мовну, мовленнєву та орфографічну компетенції учнів. Під час використання мультимедійних технологій знання набуваються різними каналами сприйняття тому краще засвоюються, запам'ятовуються. Інтеграція ІКТ та сучасних педагогічних технологій стимулює пізнавальний інтерес до української мови та літератури, створюючи умови для мотивації до вивчення цих предметів, сприяють підвищенню ефективності навчання і самонавчання, якості освіти в цілому»¹.

Як зауважує А. Савченко: «Тут потрібний педагог нової формації як професіонал та людина культури, здатний до формування, розширення та збагачення досвіду дитини, з достатнім рівнем сформованості компетентностей в сфері інформаційно-комунікаційних технологій. В даному аспекті зростає роль вчителя, викладача, що виявляється в готовності орієнтуватися у великих потоках інформації, у знаннях законів функціонування інформаційних систем, методики їх застосування на практиці»².

Слід зазначити, що в результаті трансформації освіти великого значення набувають знання, які учень може застосовувати практично навіть поза уроками. Сьогодні учні повинні вміло аналізувати твори, уміти порівнювати тексти вітчизняних та зарубіжних авторів, а також висловлювати власну думку щодо прочитаних матеріалів. Щоб підвищити рівень зацікавленості учнів творами українських письменників, вчителям необхідно вміло використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології.

Мета нашого дослідження полягає у розгляді особливостей використання інноваційних технологій під час вивчення прози (на матеріалі повісті Гр. Тютюнника «Климко») у Новій українській школі.

Меті підпорядковані такі завдання:

- 1) розкрити специфіку інноваційних технологій як засобу вивчення епосу;
- 2) розглянути методику використання сучасних інструментів під час вивчення прози;

¹ Гаврилук М. Використання ІКТ на уроках української мови і літератури. *Науковий пошук молодих дослідників* : зб. наук. праць студ., магістр. та вик. Житомир : Вид-во О. О. Євенок, 2018. Вип. 11. С. 29-31. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/>

² Савченко А. В. Сидоренко про роль інформаційно-комунікаційних технологій у загальноосвітньому навчальному просторі. *Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи*: зб. тез доповідей учасників всеукр.наук.-практ. семінару. Київ : Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, 2019. С. 73-75.

3) простежити використання онлайн-ресурсів під час вивчення твору «Климко» Гр. Тютюнника.

Методологічні та теоретичні основи дослідження базуються на загальнотеоретичних та описових методах.

Практичне значення дослідження полягає у можливому залученні матеріалу для проведення подальших наукових досліджень щодо вивчення інших мультимедійних засобів, використання матеріалу вчителями Нової української школи з метою пошуку нових цікавих ресурсів.

1. Методологія застосування сучасних технологій під час вивчення епосу в Новій українській школі

У контексті концепції «Нова українська школа» методологія використання інформаційно-комунікаційних технологій під час вивчення епосу має стратегічне значення для формування читацької компетентності, розвитку критичного мислення та заохочення учнів до активного опанування художніх текстів. Головною метою впровадження ІКТ в освітній процес є не лише модернізація навчання, а й створення інтерактивного навчального середовища, яке спонукає учнів до глибшого розуміння літератури. Першочерговим завданням є адаптація традиційних методів навчання до сучасних вимог, що передбачає інтеграцію цифрових ресурсів у освітній процес. Використання онлайн-платформ, мультимедійних презентацій, відеоматеріалів, а також інтерактивних вправ дозволяє створити динамічний урок, на якому учні мають можливість не лише отримувати знання, а й активно їх обробляти, аналізувати та обговорювати. Використання цифрових ресурсів на уроках літератури підвищує мотивацію учнів та сприяє кращому розумінню текстів.

Сучасні ІКТ сприяють формуванню критичного мислення, що є важливим аспектом вивчення епосу. Учні мають можливість порівнювати різні інтерпретації літературних творів, обговорювати контексти, в яких вони були написані, та аналізувати соціокультурні аспекти.

Крім того, важливим є розвиток навичок самостійної роботи. Цифрові ресурси забезпечують учнів доступом до різноманітних джерел інформації, що дозволяє їм глибше досліджувати літературні теми. За допомогою онлайн-бібліотек, форумів та освітніх порталів учні можуть вільно вибирати матеріали для навчання, що розвиває їхню самостійність та критичне мислення.

Важливим аспектом також є формування медіаграмотності учнів. Учні повинні навчитися орієнтуватися у величезній кількості інформації, аналізувати її та критично оцінювати. Загалом, уміння працювати

з інформаційними технологіями стає ключовим елементом сучасної освіти, що забезпечує конкурентоспроможність учнів у майбутньому.

У контексті НУШ методологія використання ІКТ у вивченні епосу повинна враховувати різноманітні освітні потреби та інтереси учнів. Це передбачає створення інклюзивного освітнього середовища, де всі учні мають можливість брати участь в освітньому процесі, використовуючи ІКТ як засіб реалізації свого потенціалу.

Ефективність використання ІКТ в освітньому процесі також проявляється в можливості впровадження проєктного навчання, яке є невід'ємною частиною сучасної освіти. Проєктна робота, виконана з використанням цифрових інструментів, дозволяє учням глибше досліджувати літературні теми.

Використання ІКТ також сприяє активізації навчальної діяльності учнів. Інтерактивні платформи дозволяють вчителям організовувати уроки у форматі «взаємного навчання», де учні самостійно досліджують матеріал, обговорюють його з однокласниками та презентують свої висновки. Це сприяє формуванню відповідальності за власне навчання та розвитку комунікативних навичок.

Слід також наголосити, що успішне впровадження ІКТ в освітній процес вимагає від вчителів постійного професійного розвитку. Вчителі повинні бути знайомі з новітніми технологіями, мати навички їх використання та розуміти, як інтегрувати ІКТ у навчальну програму. Постійний професійний розвиток вчителів та їхня готовність до впровадження нових технологій є ключовими факторами успішності використання ІКТ у навчанні.

Серед основних рекомендацій щодо використання ІКТ під час вивчення прози відзначимо підбір завдань відповідно до віку та можливостей учнів, створення проблемних ситуацій, вивчення здібностей кожного учня з метою реалізації індивідуалізованого навчання, проведення виступів з творчими роботами учнів тощо.

Крім того, слід враховувати етичні аспекти використання цифрових технологій. Учні повинні усвідомлювати важливість дотримання авторських прав, а також відповідальність за інформацію, яку вони публікують та поширюють. Формування медіаграмотності та цифрової етики у школярів є важливим завданням, яке має супроводжувати впровадження ІКТ в освіту.

Підходи, засновані на використанні цифрових технологій, відповідають вимогам сучасності та є необхідними для формування кваліфікованого та готового до життя покоління.

З огляду на вищезазначене, важливими є також рекомендації щодо розвитку освітньої інфраструктури, зокрема, забезпечення доступу до

сучасних комп'ютерних технологій, Інтернету та інтерактивних платформ. Це буде запорукою ефективного впровадження ІКТ в освітній процес, що сприятиме підвищенню якості освіти в Україні.

2. Особливості використання онлайн-ресурсів під час вивчення повісті Григора Тютюнника «Климко» у 7 класі Нової української школи

Використання онлайн-ресурсів під час вивчення твору «Климко» Григора Тютюнника відкриває нові можливості для учнів та вчителів, сприяючи глибшому розумінню змісту твору та розвитку критичного мислення. Поряд із традиційними методами навчання, цифрові технології забезпечують інтерактивний підхід до навчання, що особливо важливо в умовах НУШ, де акцент робиться на формуванні активного та самостійного учня.

Онлайн-ресурси, такі як освітні платформи, відеоуроки, електронні бібліотеки та соціальні мережі, створюють сприятливе середовище для засвоєння матеріалу. Наприклад, учні можуть використовувати відеоаналізи, що розглядають ключові моменти повісті «Климко», обговорювати порушені у творі проблеми, такі як дружба, стійкість та самопожертва. Використання платформ, на яких учні можуть ділитися своїми думками та обговорювати прочитане, сприяє розвитку комунікативних навичок та емоційного інтелекту.

Під час вивчення твору «Климко» важливо залучати учнів до створення мультимедійних проєктів, які дозволяють їм інтерпретувати текст через власну призму. Це можна реалізувати за допомогою онлайн-інструментів для створення презентацій, анімації або навіть короткометражних фільмів, що ілюструють основні події твору. Такі проєкти не лише підвищують рівень зацікавленості учнів, а й стимулюють їх до самостійного дослідження теми.

Платформа «LearningApps» стає незамінним інструментом для інтерактивного навчання, який сприяє активній участі учнів у навчальному процесі та закріпленню знань. Наприклад, вчитель може створити вікторину, яка охоплює ключові елементи сюжету, теми, персонажів та важливі моменти оповідання. Учня можна ставити запитання, що спонукають до роздумів та аналізу тексту, наприклад, «Яку роль відіграє дружба в житті Климка?». Це дозволяє вчителю отримувати миттєвий зворотний зв'язок щодо рівня розуміння матеріалу.

Вчитель може використовувати можливості «LearningApps» для створення кросвордів з ключовими термінами, подіями та персонажами твору. Такий формат активності робить навчання більш захопливим та дозволяє учням закріплювати знання про твір в ігровій формі.

Флеш-картки на «LearningApps» можуть допомогти учням запам'ятати важливі факти та терміни. Вчитель може створювати картки з цитатами з твору, які учні повинні пов'язати з персонажами. Наприклад, на одній стороні картки може бути цитата з повісті, а на іншій стороні – запитання щодо змісту цитати. Це допомагає поглибити розуміння тексту та розвинути аналітичні навички. «LearningApps» також дозволяє проводити інтерактивні групові заняття. Вчитель може розділити клас на невеликі групи для роботи над різними завданнями, пов'язаними з текстом. Наприклад, одна група може створити слайди з основними подіями історії, інша може проаналізувати персонажів, а третя може обговорити основні теми. Після виконання завдань групи можуть презентувати свої результати всьому класу, що заохочує до обговорення та зміцнює навички публічних виступів.

Під час вивчення повісті «Климко» Гр. Тютюнника платформа «Migo» може бути надзвичайно корисним інструментом для візуалізації та структурування інформації, що сприяє глибшому розумінню тексту учнями. «Migo» дозволяє створювати інтерактивні ментальні карти, на яких учні можуть візуалізувати ключові елементи оповідання, такі як персонажі, теми та сюжетні лінії.

Наприклад, вчитель може запропонувати учням створити ментальну карту, де в центрі розміщена назва твору, а навколо неї – ключові персонажі та їхні характеристики. Це може включати інформацію про Климка, його друзів, родину та тих, хто впливає на його розвиток. Учні також можуть вказати важливі сюжетні моменти, пов'язані з кожним персонажем, та зв'язки між ними, що допоможе їм зрозуміти, як ці персонажі взаємодіють один з одним та які конфлікти виникають у творі.

Учні можуть використовувати «Migo» для створення спільних проєктів, наприклад, для розробки спільної дошки для обговорення оповідання. Вони можуть додавати цитати з тексту, власні думки та зображення, що ілюструють різні аспекти твору. Ця вправа допомагає учням краще зрозуміти основні ідеї, викладені в повісті «Климко», та розвинути навички критичного мислення.

Завдяки таким можливостям «Migo» робить процес вивчення твору «Климко» більш інтерактивним та цікавим. Платформа сприяє співпраці між учнями, дозволяючи їм об'єднувати зусилля у створенні спільних проєктів та обміні ідеями. Це не лише підвищує мотивацію учнів, але й допомагає формувати глибше розуміння тексту, сприяючи розвитку навичок, важливих для їхнього навчання в цілому. Серед значущих ресурсів під час вивчення твору «Климко» Гр. Тютюнника у 7 класі НУШ виділяємо дошку «Padlet». Ця інтерактивна платформа може бути гарним ресурсом для аналізу портретних характеристик персонажів. Слід зазначити, що

онлайн-ресурс «Padlet» дозволяє висловлювати свої думки щодо твору під час його аналізу, використовуючи режими «дошка роздумів», «діаграма почуттів», «питання, коментарі та зауваження» тощо.

Проектна діяльність на уроках має велике значення. У контексті вивчення твору «Климко» Гр. Тютюнника учні 7-го класу можуть створити блог Климка, висловити свої думки та переживання у форматі коротких постів, використовуючи інтернет-ресурс «Blogger». Створення коміксу за фрагментами твору на уроці української літератури нам здається досить цікавим. Такий вид діяльності дозволяє учням розвивати комунікативні навички, краще розуміти зміст твору. Платформа «Mentimeter» може стати потужним інструментом для залучення учнів до активного обговорення твору та перевірки їхніх знань. Використання «Mentimeter» під час уроків літератури дозволяє створити інтерактивну атмосферу, де кожен учень має можливість висловити свою думку та отримати миттєвий зворотний зв'язок. Наприклад, учитель може розпочати урок з інтерактивного опитування про враження учнів від прочитаної повісті. За допомогою «Mentimeter» учні можуть анонімно відповідати на запитання, що дозволяє їм висловлювати свої думки, не боячись бути оціненими. Учитель може створювати запитання типу «Які емоції викликала у вас розповідь Климка?» або «Які проблеми в повісті здаються вам актуальними?». Відповіді учнів відображатимуться в режимі реального часу у вигляді графіків або хмар слів, що зробить процес обговорення більш наочним та зрозумілим.

«Mentimeter» можна використовувати для проведення вікторин, де учні можуть перевірити свої знання про персонажів, сюжетні лінії та важливі деталі історії. Вчитель може створювати питання з варіантами відповідей, оскільки згаданий онлайн-ресурс дозволяє переглядати результати в режимі реального часу. Це може допомогти підвищити мотивацію та активність учнів під час уроку.

Завдяки можливостям «Mentimeter» учні мають можливість не лише активно залучатися до навчального процесу, а й розвивати свої навички критичного мислення. Вони вчаться формулювати свої думки, обґрунтовувати їх та поважати думки однокласників. Це створює атмосферу співпраці та спонукає учнів до глибшого вивчення твору.

Використання платформи «WordWall» може значно підвищити інтерактивність уроків та сприяти закріпленню знань учнів у формі ігор та завдань. «WordWall» пропонує багато можливостей для створення інтерактивних навчальних матеріалів, які допомагають учням глибше засвоїти зміст твору.

Наприклад, вчитель може створити різноманітні ігри, такі як кросворд, вікторина, гра на відповідність або гра, заснована на темах, персонажах

та подіях твору «Климко». Це дозволяє учням активно взаємодіяти з матеріалом, закріплюючи свої знання про літературний твір у ігровій формі.

Під час проведення вікторини на «Стіні слів» вчитель може включити запитання, що стосуються ключових сюжетних моментів, характеристик персонажів або основних тем повісті. Наприклад, учні можуть відповідати на запитання про те, з якими труднощами стикається Климко у своїй подорожі, або як вони інтерпретують його стосунки з іншими персонажами. Використання таймера під час вікторини додає елемент змагання, що може додатково мотивувати учнів.

Вчитель може створити гру на відповідність, де учні можуть зіставити персонажів твору з їхніми характеристиками або цитатами з повісті. Це допоможе закріпити знання про особистості персонажів та їхні дії в контексті твору.

«WordWall» також дозволяє вчителям отримувати статистику про результати виконання завдань учнями, що допомагає оцінити їхнє розуміння матеріалу і вчасно коригувати навчальний процес. Учні можуть працювати індивідуально та в групах, що сприяє розвитку комунікативних навичок та командної роботи.

Щоб перевірити засвоєння учнями матеріалу, можна скористатися такими онлайн-ресурсами, як «Kahoot» або «GoogleForms». Проведення тестування в інтерактивному форматі дозволяє учням зменшити стрес і хвилювання.

«Kahoot» – це онлайн-платформа для створення інтерактивних вікторин, опитувань та ігор, які можна використовувати в режимі реального часу.

Платформа дозволяє створювати різні типи завдань – питання з однією правильною відповіддю (так чи ні), головоломки, письмові відповіді тощо. Використання платформи «Kahoot» під час уроку додає, окрім гейміфікації, елемент змагання, оскільки учні отримують бали за правильність та швидкість своїх відповідей, що стимулює їхній інтерес. Крім того, до питань можна додавати тематичні фотографії, відео та музику.

«GoogleForms» – це безкоштовний ресурс для створення опитувань, анкет, тестів та збору інформації. Під час створення тестів можна встановлювати правильні відповіді, щоб результати перевірялися автоматично.

Проектна діяльність на уроках має велике значення. У контексті вивчення твору «Климко» Гр. Тютюнника учні 7-го класу можуть створити блог Климка, висловити його думки та переживання у форматі коротких постів, використовуючи інтернет-ресурс «Blogger».

Створення коміксу на основі фрагментів твору на уроці української літератури нам здається досить цікавим. Такий вид діяльності дозволяє учням розвивати комунікативні навички, краще розуміти зміст твору.

Варто зазначити, що після завершення розгляду твору можна створити спільну презентацію, зосередившись на ключових аспектах твору, використовуючи онлайн-ресурс інтерактивних презентацій «Genially».

Серед ефективних ресурсів слід відзначити платформу «YouTube», оскільки на ній є низка відео про біографію письменника, аналіз оповідання «Климко» тощо. Зазначимо, що для кращого розуміння твору варто знати біографію письменника, враховуючи зовнішні та внутрішні фактори, в яких він працював.

Оскільки сучасні учні люблять працювати з інтернет-ресурсами, можна спробувати створити Telegram-канал із символічною назвою «Климко». Учні повинні розподілити персонажів між собою, включити відповідний текст, вибрати тематичні фотографії профілю тощо. Таким чином, вони зможуть краще засвоїти матеріал, спробувати передати атмосферу твору.

Для систематизації інформації про Гр. Тютюнника та його повісті «Климко» можна створити ментальну карту. Таким чином, учні зможуть узагальнити та систематизувати знання, краще запам'ятати матеріал, знайти відповіді на проблемні питання. Також, під час створення такої карти, учні розвивають асоціативне мислення, оскільки задіяні обидві півкулі мозку, тому цей вид діяльності підходить для всіх учнів. Створити ментальну карту можна на таких платформах, як «MindMeister», «XMind» тощо.

Серед онлайн-ресурсів також виділяємо «Canva», оскільки на цьому ресурсі можна створювати інфографіку з учнями на основі біографії Гр. Тютюнника або твору «Климко». Інфографіка сприяє швидкому огляду теми, надає можливість порівнювати та протиставляти думки, пояснювати складний матеріал тощо. Ми вважаємо зручним, що учні мають можливість створювати інфографіку разом, оскільки вищезгаданий онлайн-ресурс дозволяє певній кількості учасників працювати одночасно.

Невід'ємною частиною вивчення будь-якого твору є візуалізація героїв творів. Вчителі можуть запропонувати створити портрети героїв за їх описом у повісті «Климко», використовуючи онлайн-ресурси «Bing» та «WOMBO Dream». Цікавим нам здається бачення штучного інтелекту героїв твору Гр. Тютюнника, а також висловлення думок учнів щодо згенерованих картинок.

Під час узагальнення вивченої інформації можна створити мультфільм разом з учнями, використовуючи онлайн-ресурс «Toony Tool». Слід зазначити, що можна врахувати знакові фрагменти з твору «Климко»,

спочатку створити комікс, а потім використовувати скріншоти для створення мультфільму. Примітно, що учням також можна запропонувати його озвучити.

ВИСНОВКИ

Використання інноваційних технологій у навчальному процесі дозволяє забезпечити інтерактивність уроків, що особливо важливо для сучасного покоління учнів, які звикли до динамічного інформаційного середовища. Інтеграція цифрових платформ для колективної роботи над проєктами, онлайн-дискусій та створення мультимедійних презентацій відкриває нові можливості для самовираження учнів, стимулюючи їх до глибшого аналізу та осмислення прочитаного.

Використання онлайн-ресурсів сприяє покращенню розуміння та засвоєння творів мистецтва. Результати дослідження свідчать про те, що інформаційно-комунікаційні технології допомагають учням краще аналізувати тексти, розвивати критичне мислення та формувати власну думку про літературні твори.

Специфіка вивчення творчості Гр. Тютюнника на уроках літератури у 7 класі Нової української школи вимагає особливого підходу, оскільки творчість письменника втілює глибокі морально-психологічні аспекти. Використання ІКТ під час аналізу оповідання «Климко» дозволяє вчителям та учням ефективно взаємодіяти з текстом, обговорювати ключові ідеї та проблеми, а також розвивати вміння формулювати думки та аргументувати свої позиції.

Таким чином, використання інноваційних технологій в освітньому процесі сприяє глибшому вивченню літератури і, зокрема прози, формуючи у школярів необхідні компетенції для сучасного життя. Наголошуємо на забезпеченні всебічного розвитку учнів, що включає формування критичного мислення, креативності та здатності до самостійного навчання.

Ми бачимо перспективи подальшого розгляду цієї проблеми у вивченні інших інтернет-ресурсів для більш ефективного вивчення твору Гр. Тютюнника «Климко» у 7 класі Нової української школи.

АНОТАЦІЯ

У дослідженні розглянуто ключові аспекти методики використання інноваційних технологій в освітньому процесі. Доведено, що методика використання ІКТ у вивченні епосу в Новій українській школі є важливим елементом сучасної освіти. Наголошено, що впровадження інноваційних технологій в освітній процес значно підвищує ефективність вивчення літературного матеріалу, зокрема повісті «Климко» Гр. Тютюнника, що

Загалом методика використання інноваційних засобів у вивченні епосу в Новій українській школі сприяє модернізації освітнього процесу, забезпечує інтерактивність навчання, розвиває критичне мислення та медіаграмотність, а також заохочує учнів до активної участі в навчанні.

1. Гаврилук М. Використання ІКТ на уроках української мови і літератури. *Науковий пошук молодих дослідників* : зб. наук. праць студ., магістр. та вик. Житомир : Вид-во О. О. Євенок, 2018. Вип. 11. С. 29-31. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/30910/1/0%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%88%D1%83%D0%BA%20%D0%BC%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%85%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D1%96%D0%B2> 2018 copy.pdf

2. Савченко А. В. Сидоренко про роль інформаційно-комунікаційних технологій у загальноосвітньому навчальному просторі. *Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи*: зб. тез доповідей учасників всеукр.наук.-практ.семінару. Київ : Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, 2019. С. 73-75.

3. Дудка О. Використання ІКТ на уроках української мови та літератури. URL: <https://naurok.com.ua/vikoristannya-ikt-na-urokah-ukrainsko-movi-ta-literaturi-119657.html>.

4. Інформатизація середньої освіти, програмні засоби, технології, досвід, перспективи / Ред. В.М. Мадзігон та Ю.О. Дорошенко. Київ : Наукова думка, 2003.

623

%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86_%D0%AF_
%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%
B8%D0%BA_2019.pdf#page=104

6. Ломоносова Т. Використання ІКТ на заняттях з української літератури. *Smart-освіта: ресурси та перспективи* : матеріали Міжнар. наук.-метод. конф. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. С. 187–190. URL: <https://knute.edu.ua/file/Mg==/526591fae69a86fb16855b2824710b8c.pdf#page=187>.

7. Орлова О.І. Компетентнісне навчання за допомогою ІКТ на уроках української мови та літератури. URL : <http://5fan.ru/download.php>

8. *Освітні технології: навч.-метод. посіб.* / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін. За заг. ред. О.М. Пехоти. Київ : А.С.К., 2001.

Information about the authors:

Kyrylenko Nadiia Ivanivna,

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Ukrainian Language and Literature, Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko

87, Romenska str., Sumy, 40002, Ukraine

Matsenko Svitlana Mykhailivna,

Master's Student at the Faculty of Foreign and Slavic Philology,

Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko

87, Romenska str., Sumy, 40002, Ukraine